

ÇİN
DIŞİŞLERİ
BAKANI
WANG Yİ

"İlişkilerin geliştirilmesine yönelik samimi irade bulunuyor"

Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, iki ülke arasındaki ilişkilerin, üst düzey temas ve toplantılarla geliştiğini söyledi. Geçen yıldan bu yana Çin Devlet Başkanı Şi Cinqing ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın üç kez görüştüğünü ve birçok konuda mutabakata vardığını hatırlatan Wang, iki liderin Çin-Türkiye stratejik iş birliği ilişkisinin gelişmesini güçlü bir şekilde hızlandırdığını kaydetti. Türkiye-Çin Hükümetler Arası İş Birliği Komitesi 1. Toplantısı ve Türkiye-Çin Dışişleri Bakanları İstişare Mekanizması 1. Toplantısı'nın yapılmasına da vurgu yapan Wang, iki ülke arasında ilişkilerin geliştirilmesine yönelik samimi bir irade bulunduğunu söyledi.

Wang, kasım ayında Çin Başbakan Yardımcısı Wang Yang'ın Türkiye'ye geldiğini ve Çin-Türkiye Hükümetler Arası İş Birliği Komitesi 1. Toplantısı'na katıldığını belirterek sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ben de Ankara'da Bakan Çavuşoğlu ile ülkelerimizin Dışişleri Bakanları İstişare Mekanizması 1. Toplantısı'na eş başkanlık ettim. Söz konusu iki mekanizmanın kurulması Devlet Başkanımız Şi ve Cumhurbaşkanımız Erdoğan'ın vardıkları mutabakatın sonucudur. Kısa süre içinde bu iki üst düzey mekanizmanın ilk toplantılarının üst üste düzenlenmesi, hem ilişkilerimi-

zi geliştirmeye yönelik samimi iradeyi, hem de ikili ilişkilerimizin yüksek seviyede olduğunu gösteriyor."

İkili ilişkiler olgun ve istikrarlı aşamada

2016'nın Çin ile Türkiye arasındaki diplomatik ilişkinin kurulmasının 45. yıl dönümü olduğunu anımsatan Wang, ikili ilişkilerde olgun ve istikrarlı bir aşamaya ulaşıldığını ifade etti. Wang, Türkiye'nin bölgede büyük bir ülke, etkili bir İslam ülkesi, önemli bir yükselen piyasa ekonomisi ve G20 üyesi olduğunu ifade ederek aynı zamanda Türkiye'nin, Çin'in "İpek Yolu Ekonomik Kuşağı" inisiyatifinde önemli bir yeri bulunduğuna dikkati çekti. Çin ve Türkiye'nin büyük rüyaları ve parlak gelişme perspektifleri olduğunu vurgulayan Wang, "Kendi rüyalarımızı gerçekleştirme sürecinde karşılıklı güvenimizi güçlendirebilir ve iş birliğimizi derinleştirebiliriz." ifadesini kullandı.

Demiryollarında işbirliği gelişiyor

Demiryollarında işbirliğinin Türkiye ile Çin arasındaki işbirliği gelişmesinin somut örneklerinden biri olduğunu hatırlatan Wang, yüksek hızlı tren alanındaki ikili iş birliğinin önemli bir proje olduğunu anlattı. Wang, "Ankara-İstanbul yüksek hızlı demiryolunun ikinci etabı, Çinli işletmelerin yurt dışında inşaatına katıldığı ilk yüksek hızlı demiryoludur" dedi. Wang, bu demiryolunun, Türk tarafından takdir kazanırken diğer yandan

Çin tarafının inşaat verimliliği, teknik düzey, proje niteliği ve fonlama konularındaki kapsamlı avantajlarını tam olarak gösterdiğini vurguladı. Şu an Çinli işletmelerin Türk tarafıyla Edirne-Kars Demiryolu Projesi üzerindeki iş birliğini gördüğüne işaret eden Wang, bu projenin Çin'den Londra'ya giden Demir İpek Yolu'nun kurulması için büyük önem taşıdığını kaydetti. Wang, Çinli işletmenin müteahhitliğini üstlendiği Tuz Gölü Yeraltı Depolama Projesi'nin de pürüzsüzce ilerlediği ve projenin zamanında tamamlanmasının öngörüldüğü bilgisini verdi.

2018 "Türkiye Turizm Yılı" ilan edilecek

Wang, Türkiye'nin köklü tarihi, güzel manzaraları ve zengin turizm kaynaklarıyla Çinli turistler için büyük bir çekim gücüne sahip olduğunu belirterek "Geçen yıllarda, Çinli televizyon kanallarının Türkiye ile ilgili yaptığı programlar popüler oldu ve Türkiye'nin turizm

ve kültür açısından tanıtımında oldukça olumlu etkiler yarattı." değerlendirmesinde bulundu. Türkiye'ye gelen Çinli turistlerin sayısının 2015'te bir önceki yıla göre yüzde 57 artış göstererek 310 bini geçtiğini ifade eden Wang, sayının fazla olmasına da artış hızının çok yüksek olduğunu dikkati çekti. Son dönemde güvenlik gibi nedenlerden dolayı Türkiye'ye gelen Çinli turistlerin sayısının azaldığını söyleyen Wang, şunları kaydetti: "Bunun sadece geçici bir durum olduğuna inanıyorum. Türkiye eşsiz bir turizm potansiyeline sahip ve Çin vatandaşlarının Türkiye'ye seyahat konusundaki ilgileri azalmayacaktır. Bundan üç hafta önce tarafımız arasında konsolosluk istişarelerinin yeni turu düzenlendi. Çeşitli konsolosluk konularında etraflı ve samimi bir şekilde iletişim ve koordinasyon sağlandı. Çin tarafı çözüme yönelik bazı gerçekçi ve esnek önerileri ileri sürdü. İki tarafın vatandaşlarının gidip-gelişleri-

ni kolaylaştırmak ve ulusal güvenliği güvence altına almak arasında bir denge noktasının kesinlikle bulunacağına inanıyorum."

Bakan Wang, Çin vatandaşlarının Türkiye'yi tanınması ve anlaması için Türkiye'nin 2018 yılında Çin'de "Türkiye Turizm Yılı" düzenleme talebini Çin'in olumlu karşıladığını belirtti. Çin'deki yatırım olanaklarına da değinen Wang, Çin'in 23 yıldır gelişmekte olan ülkeler arasında doğrudan en çok yabancı yatırım çeken ülke olduğunu hatırlattı. Wang, Çin'in yabancı yatırım sistemindeki reformlara devam ettiklerini ve ticari ortamı iyileştirmekte olduklarını vurgulayarak böylece Türk işletmeleri dahil olmak üzere Çin'de bulunan yabancı işletmelerin eşit bir şekilde söz konusu ticareti kolaylaştırıcı önlemlerden yararlandığını ifade etti.

- Hem Çin hem de Türkiye terörün mağduru

Çin ile Türkiye'nin güvenlik alanındaki iş birliğinin önemli olduğunu vurgulayan Wang şunları kaydetti: "Çin Devlet Başkanı Şi ile Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın ulusal güvenlik ve terörle mücadele konularında önemli bir mutabakata vardılar. İki tarafın da bu mutabakatı ciddi bir şekilde uyguladı. Güvenlik ve terörle mücadele konularındaki iş birliğinde çok önemli mesafe katedildi.

Her iki taraf, kendi ülkesinde karşı tarafın ulusal güvenliği ve istikrarını zedeleyecek faaliyetlerin meydana gelmesine müsaade etmiyor. Bu ko-

nuda herhangi bir kuruluş veya kişiye tolerans göstermeyeceğiz. Çin, Türkiye'nin kara gün dostudur."

Türkiye'deki 15 Temmuz darbe girişiminin hemen ardından Çin'in, Dışişleri Bakan Yardımcısı Cang Ming'i Türkiye'yi ziyaret etmesi için görevlendirdiğini söyleyen Wang, bu vesileyle Çin'in Türk tarafının ulusal güvenliğini korumasına verdiği desteği ve ikili ilişkilerin gelişmesi konusundaki samimiyetini tam olarak gösterdiğini vurguladı.

ÇİN BAŞBAKAN YARDIMCISI WANG YANG VE DIŞİŞLERİ BAKANI WANG TÜRKİYE'Yİ ZİYARET ETTİ

Türkiye ile Çin arasındaki ilişkiler üst düzey ziyaretler ve toplantılarla Kasım ayında hareketli geçti. 3-5 Kasım arasında Çin Başbakan Yardımcısı Wang Yang, Türkiye Başbakan Yardımcısı Şimşek'in daveti üzerine Türkiye'yi ziyaret ederek, Çin-Türkiye Başbakan Yardımcısı Düzeyinde Hükümetler Arası İşbirliği Komitesi Mekanizması'nın ilk toplantısında hazır bulundu. Wang yang, ziyareti sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Yıldırım'la görüşmeler yaptı. 13-14 Kasım arasında Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi Çin-Türkiye Dışişleri Bakanları Müzakere Mekanizması'nın ilk toplantısına katılmak amacıyla Türkiye'ye geldi. Wang Yi ziyareti sırasında Cumhurbaşkanı Erdoğan, Başbakan Yıldırım, Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ve Enerji Bakanı Albayrak'la ayrı ayrı görüştü.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu'nun kararı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Çinli firmalar tarafından, nükleer enerji, yenilenebilir enerji ve madenlere yönelik ülkemizde yapılabilecek yatırımların yanı sıra, yüksek teknoloji ürünlerde yatırımlara bağlı ortaklık ve işbirliği üzerinde durduğumuz alanları teşkil etmektedir.

Ayrıca, turizm alanında işbirliğine de önem veriyoruz. 2015 yılında ülkemize gelen Çinli turist sayısı 313 bindir. Bu rakamı artırmak için, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın hayata geçirmekte olduğu stratejilere biz de Bakanlık olarak destek vermektiz. Hedefimiz yakın gelecekte bu sayıyı 1 milyona çıkarmaktır. Çin'in 2018 yılını "Çin'de Türkiye Turizm Yılı" ilan etmesi, hedefimize ulaşmayı kolaylaştıracaktır.

Büyük bir tüketici pazarı olma yolunda ilerleyen Çin'e daha fazla tarım ürünü satmak için de çalışmalarımızı sürdürüyoruz. ÇHC Devlet Başkanı Xi Jinping tarafından 2013 yılında ortaya konulmuş olan Kuşak ve Yol girişimi ile ülkemizin Orta Koridor projesinin uyumlaştırılmasına ilişkin üst düzeyde varılan siyasi irade temelinde, ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizde yeni işbirliği fırsatları ortaya çıkmıştır.

Keza, Türkiye Cumhuriyeti'nin en büyük projelerinden biri olacak, yolcu taşımacılığı ve ticarete çok büyük katkı sağlayacak ve güzergâh üzerinde 17 alt proje bileşeni olan, Edirne-Kars ve Bağlantıları Yüksek Hızlı Tren ve Demiryolu projesine hayata geçirmek amacıyla çalışmalar sürdürmekteyiz.

T.C. DIŞİŞLERİ BAKANI
MEVLÜT ÇAVUŞOĞLU

Çin, Asya-Pasifik'teki en büyük, dünyada ise ikinci büyük ticaret ortağımızdır

Türkiye ile Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) arasındaki diplomatik ilişkiler 1971 yılında tesis edilmiş ve ikili işbirliği her iki ülkenin de dışına açılmaya başladığı, ekonomik ve siyasi olarak yükseldiği 1980'lerden itibaren hareketlilik kazanmıştır. Çin ile 2010 yılında "stratejik işbirliği" seviyesine taşınan ilişkilerimiz temel meselelerimize ve çıkarlarımıza saygı ve güven temelinde her alanda gelişmektedir. En üst düzeyden başlayarak farklı seviyelerde karşılıklı ziyaretler ve istişare toplantıları yoğun bir şekilde sürdürülmektedir.

2015 Temmuz-2016 Eylül döneminde, Sayın Cumhurbaşkanımız ile ÇHC Devlet Başkanı Xi Jinping arasında Pekin'de ikili ziyaret, Antalya ve Hangzhou'da ise G20 Liderler Zirveleri vesilesiyle gerçekleştirilen başarılı görüşmeler, gerek ikili ilişkilerimizin gerekse bölgesel ve uluslararası konulardaki anlayış ve dayanışmamızın pekişmesine katkı sağlamıştır. Üst düzey temasların ön-

mündeki yıl da sürdürülmesi planlanmaktadır.

Başbakan Yardımcıları ve Dışişleri Bakanları düzeyinde tesis edilmiş olan istişare mekanizmalarının ilk toplantıları Kasım ayı içinde Ankara'da yapılmıştır. Bu kapsamda, ÇHC Başbakan Yardımcısı Wang Yang ve Çinli mevkidaşım Wang Yi ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Çin tarafıyla ayrıca siyasi, güvenlik, konsolosluk, tarihi İpek Yolu'nun canlandırılması, demiryolu ulaşımı, enerji gibi geniş bir yelpazeye yayılan alanlarda teknik seviyeli istişare toplantıları da tertiplenmektedir.

Türkiye ve Çin arasındaki yakın işbirliği BM, G20, CICA, ŞİÖ, AİIB, APSCO gibi uluslararası ve bölgesel çok taraflı platformlarda da sürdürülmektedir. Çin'in ülkemizden devraldığı G20 Dönem Başkanlığı çerçevesinde 2016 yılında tertiplendiği birçok toplantıya ülkemizden üst düzey katılım sağlanmış, ayrıca G20 Troyka-

sı'nın üyesi olarak ülkemiz Çin tarafıyla yakın bir çalışma gerçekleştirmiştir. G20 gibi CICA Dönem Başkanlığı'nı da ülkemizden devralan Çin'in evsahipliğinde Nisan 2016'da Pekin'de düzenlenen CICA Dışişleri Bakanları 5'inci Toplantısı'na da tarafımızdan iştirak edilmiştir.

Çin, Asya-Pasifik'teki en büyük, dünyada ise ikinci büyük ticaret ortağımızdır. 2002 yılında 1,7 milyar ABD Doları olan ticaret hacmimizin, yıllar içinde artarak 2015 yılında 27,8 milyar ABD Dolarına çıkmasından memnuniyet

duymaktayız. Hedefimiz, 2010 yılında, Sayın Cumhurbaşkanımızın Başbakan olduğu dönemde, o zamanki ÇHC Başbakanı Sayın Wen Jiabao ile gerçekleştirdikleri görüşmede mutabık kaldıkları üzere, ticaret hacmimizi 2020 yılında 100 milyar ABD Doları'na çıkarmaktır.

Bununla birlikte, ülkemiz ile Çin arasındaki ticaret açığının daraltılması gerektiği hususunda her iki ülke de mutabıktır. Bu açığı kapatılması için ülkemizdeki Çin yatırımlarının artırılmasını bekliyoruz. Nitekim, Kumport Li-

man'ın %65'lik payının 940 milyon ABD Doları bedel ile Çinli üç firmadan oluşan konsorsiyuma satın alınması, Huawei firmasının Çin dışındaki üçüncü en büyük Ar-Ge merkezini ülkemizde kurmuş olması, burada 350'den fazla Türk mühendisin istihdam edilmesi, "Bank of China"nın, 2012 yılında İstanbul'da temsilcilik açması, Türkiye ve Çin Merkez Bankaları arasında süresi dolmuş ikili ticarete ödemelerin doğrudan TL ve Yuan ile yapılmasına imkan veren SWAP Anlaşması'nın yenilenmesi, mali işbirliği ve yatırımlar alanında son dönemde kaydedilen gelişmelerdir.

Keza, ICBC (Industrial and Commercial Bank of China), GSD Holding'in Tekstil Bankası'ndaki %75,5 hissesini 669 milyon Türk Lirası'na satın almıştır. Bank of China'nın Türkiye'de 300 milyar ABD Doları karşılığı Türk Lirası sermayeli mevduat bankası kurmasına izin verilmesine yönelik

